

Nowy Czas

Nr 75 - rok III. Wychodzi trzy razy tygodniowo: w wtorki, czwartki i soboty Jędrzejów, poniedziałek 30 czerwca 1941 roku Odbito w druk. „Nowy Czas” Jędrzejów Rynek 1 Telefon nr 50 Cena 15 groszy

Administracja i ekspedycja: Jędrzejów, Rynek 1. Tel. 50.— Oddział w Kielcach: M. Klebābczy, ul. Sienkiewicza 39 m. 2.— Prenumerata miesięczna w Jędrzejowie 1.75zł, pod opaską 2.20zł.

Ceny za ogłoszenia: a) handlowe: cała strona 200 zł, pół strony 150 zł, ćwierć 75 zł, jedna ósma 50 zł, szesnastka 30 zł; b) drobne: za słowo 20 gr, przy poszukiwaniu pracy 10 gr.

Zwycięski przebieg operacji na wschodnim froncie

Z Główniej Kwatery Wodza donosi naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych dnia 27 czerwca:

Przebieg operacji wojennych podczas pierwszych 5 dni udowodnił, że siły zbrojne Rosji sowieckiej były przygotowane do walki przeciw Europie Środkowej.

W okolicach wokół Lwowa i Białegostoku wysuniętych najwięcej na zachód, a narażonych przeto na okrażenie przez niemieckie siły zbrojne, trudnych więc do obronienia w akcji czysto obronnej, natknęły się nasze formacje na wielkie koncentracje rosyjskich wojsk szturmowych, wobec czego doszło w pierwszych 5 dniach do silnego starcia z sowiecką armią i sowieckim lotnictwem.

Zwycięskie nasze na wszystkich frontach wojska odniosły wielkie zwycięstwa o decydującym znaczeniu. Zostaną one niebawem podane do wiadomości.

Marynarka wojenna i broń lotnicza kontynuowały z wielkim skutkiem walkę przeciwko brytyjskiej żegludze. Pewna łódź podwodna pod dowództwem kapitana - porucznika marynarki Metzlera zatopiła na zachód od Afryki 5 nieprzyjacielskich okrętów handlowych o łącznej pojemności 31.500 br. ton r. Samoloty bojowe zatopiły ostatniej nocy przed brytyjskim wybrzeżem wschodnim 3 okręty handlowe o łącznej pojemności 18.000 br. ton r. Dalsze ataki były skierowane przeciwko urządzeniom portów nad ujściem Tamizy i pewnemu lotnisku w południowej Anglii.

Przed brytyjskimi portami wyłożono w dalszym ciągu miny.

Bateria artylerii dalekonośnej marynarki wojennej ostrzeliwała nieprzyjacielskie okręty w Kanale Angielskim.

W Afryce Północnej atakowały niemieckie samoloty bojowe w dniu 25 czerwca skutecznie brytyjskie koncentracje wojskowe w okolicy Sidi Barani i stanowiska artylerii zenitowej pod Tobrukiem.

Ataki brytyjskich samolotów bojowych i myśliwskich nad wybrzeżem Kanału Angielskiego odparto, przy czym nieprzyjaciel ponosił dotkliwe straty.

Podczas walk lotniczych zestrzelono 9, przez artylerię marynarki wojennej 2 brytyjskie samoloty.

Scigacz łodzi podwodnych marynarki wojennej opodal Kanału Angielskiego zestrzelił dwa atakujące go brytyjskie samoloty bojowe.

Nieprzyjaciel zrzucał podczas ostatniej nocy nad niektórymi miejscowościami zachodnich i północno-zachodnich Niemiec nikłą ilość bomb rozpryskujących i zapalających. Ludność cywilna odniosła małe straty. W niektórych miejscowościach zniszczono lub uszkodzono domy mieszkalne. Myśliwce nocne i artyleria zenitowa zestrzeliły dwa z atakujących samolotów.

Kapitan Ihlefeld, dowódca pewnej eskadry myśliwców, odniósł w dniu 26 czerwca swoje 39 i 40 zwycięstwo lotnicze.

Z Główniej Kwatery Wodza: Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje: Na Wschodzie również w dniu wczorajszym kontynuowano planowe operacje na lądzie i w powietrzu. Po rozstrzygnięciu na korzyść wojsk niemieckich licznych bitew granicz-

nych zaznaczyły się operacyjne sukcesy o wielkich rozmiarach. — Równocześnie kiedy jednostki marynarki wojennej biorą udział w walce przeciwko Związkowi Sowieckiemu, toczy się w dalszym ciągu zwycięska walka przeciwko Wielkiej Brytanii. Łodzie podwodne zaatakowały na drogach morskich, prowadzących do Wielkiej Brytanii w północnej części Atlantyku, transporty płynące pod silnym konwojem większej liczby kontrtorpedowców. — Dalsze ataki były skierowane przeciwko płynącym okrętom. Łącznie zatopiono 8 nieprzyjacielskich okrętów handlowych o pojemności 480.000 br. t. rej. — Ciężki krążownik „Admirał Scheer” pod dowództwem kapitana marynarki Francke po długim obfitującym w sukcesy rejsie operacyjnym w północnej i południowej części Atlantyku, powrócił do bazy niemieckiej. W czasie tych operacji, jak już poprzednio zakomunikowano, zatopił on ogółem 152.000 br. t. rej., w tym jeden cały transport konwojowany, liczący 86.000 br. t. rej. Krążownik pomocniczy „Pinguin”, którego zadanie polegało na paraliżowaniu nieprzyjacielskiego ruchu handlowego na wodach oceanicznych, zatonął na Oceanie Indyjskim w walce ze znacznie przeważającym ciężkim krążownikiem brytyjskim „Cornwall”. Dowódca i większa część załogi po bohaterskiej walce znaleźli śmierć. Część załogi dostała się do niewoli. Krążownik „Cornwall” został uszkodzony. W czasie operacji, trwających przez długie miesiące, wymieniony krążownik pomocniczy pod dowództwem kapitana marynarki Krüdera przemierzał Ocean Atlantycki i Ocean Indyjski, przy czym zatopił przeszło 140.000 br. t. rej. nieprzyjacielskiego tonażu handlowego oraz skonfiskował większą liczbę okrętów handlowych z cennym ładunkiem, które w międzyczasie doprowadzono do baz niemieckich, łącznie dzięki świetnym i skutecznym operacjom tego krążownika nieprzyjaciel został przyprawiony o stratę prawie 200.000 br. t. rej. tonażu handlowego. — W toku akcji zwalczania transportów, zdążających do Anglii, lotnictwo zatopiło koło wschodniego wybrzeża Wielkiej Brytanii jeden okręt handlowy pojemności 1500 br. t. rej. i trafiło celnie bombami drugi okręt towarowy dużego kalibru. — Eskadry brytyjskich samolotów bojowych i myśliwskich poniosły również w dniu wczorajszym ciężkie straty w czasie bezskutecznych prób ataków na tereny okupowane w rejonie Calais. Myśliwce zestrzeliły 21 brytyjskich samolotów myśliwskich, artyleria przeciwlotnicza 5. — W ciągu ostatniej nocy ataki powietrzne miały jako główny cel porty na południowym wybrzeżu Anglii. Przy dobrej widoczności, na ziemi wzniecono szereg wielkich pożarów w obiektach portu dowozowego Southamton, zniszczonych już bardzo poważnie atakami lotniczymi. — Niemieckie bojowe samoloty nurkowe zaatakowały w dniu 24 czerwca oddziały brytyjskiej floty wojennej w rejonie morskim koło Tobruk i zatopiły jeden lekki krążownik. Jeden ciężki krążownik otrzymał celne trafienie bombą. W dniu wczorajszym eskadry niemieckich samolotów bojowych bombardowały z dobrym skutkiem obiekty wojskowe w Haifie. — Brytyjskie samoloty bojowe słabymi siłami rzuciły ubiegłej nocy kilka bomb rozpryskujących i zapalających na północno-niemieckich terenach nadbrzeżnych. W pewnym obozie zostało zabitych lub rannych kilku jeńców wojennych. Nocne myśliwce zestrzeliły dwa spośród atakujących samolotów brytyjskich. — W czasie od 15 do 25 czerwca zestrzelono 136 samolotów brytyjskich, mianowicie 117 w walkach powietrznych i przez nocne myśliwce, 14 przez artylerię przeciwlotniczą, a 5 przez jednostki marynarki wojennej. W tym samym czasie w walce przeciwko Wielkiej Brytanii zginęło 35 własnych samolotów.

Włosi stoczyli zwycięskie walki lotnicze w rejonie Malty

Włoski komunikat wojenny: W nocy na 26. czerwca bombardowano lotniska na Malcie. W walkach powietrznych, stoczonych nad tą wyspą, pomiędzy myśliwcami włoskimi i nieprzyjacielskimi, zestrzelono 3 maszyny angielskie.

skie. — Nasze samoloty myśliwskie wdały się w walkę nad środkową częścią Morza Śródziemnego z eskadrą bombowców nieprzyjacielskich, przy czym zestrzelono jeden samolot typu Blenheim. — W Afryce Północnej samoloty włoskie i niemieckie zaatakowały nieprzyjacielskie okręty, płynące na północ od Marsal Truk i na wschód od Tobruk. — Samoloty brytyjskie bombardowały Benghasi. — W Afryce Wschodniej nieprzyjaciel przypuścił dwa gwałtowne ataki na naszą załogę w Debra Tabor, które z miejsca odparto. W zachodnim rejonie Galla i Sidamo nasze przeciwataki zostały uwieńczone pełnym powodzeniem, zmuszając nieprzyjaciela do zmniejszenia swego nacisku.

Węgry przystąpiły do wojny przeciwko Rosji

W piątek podał węgierski premier Bardossy w parlamencie do wiadomości, że Węgry przystąpiły do wojny przeciwko Rosji, w odpowiedzi na nalot rosyjskich samolotów na Koszyce, który miał miejsce w ubiegłą środę.

W związku z posiedzeniem parlamentu szwedzkiego, w berlińskich kołach politycznych oświadczają, że stanowisko zajęte przez Szwecję świadczy dobitnie o gotowości wzięcia udziału w obecnej walce Zachodu przeciwko bolszewizmowi. Strona niemiecka stanowisko parlamentu szwedzkiego przyjęła do wiadomości z wielkim zadowoleniem.

Dania zerwała stosunki dyplomatyczne z Moskwą

Kopenhaga. Dania zerwała stosunki dyplomatyczne ze Związkiem Radzieckim. Jak się w związku z tym dowiadujemy, sowieckie poselstwo oraz handlowe przedstawicielstwo Z. S. R. R. zaprzęstało swę działalność. Sowiecki poseł w Danii opuścił już dawniej ten kraj, powierzając jednemu z sekretarzy legacyjnych sprawowanie funkcji i kierowanie placówką dyplomatyczną sowiecką. Przedstawiciele duńskiej partii ludowej przedstawili Folketingowi (parlamentowi) wniosek, w którym domagają się udzielenia Finlandii materialnej pomocy, potrzebnej w związku z wojną. Ponadto stronnictwo to zwróciło się z żądaniem powołania ochotników. We wniosku dotyczącym tej sprawy wysuwa się propozycja, aby duńska armia przejęła na siebie obowiązek wyszkolenia ochotników, pragnących walczyć u boku wojsk fińskich.

Finlandia została zaatakowana przez Rosję Sowiecką

Helsinki. Urzędowe biuro informacyjne komunikuje: Na plenarnym posiedzeniu parlamentu fińskiego, odbytym we środę, minister stanu Rangell złożył sprawozdanie o obecnej sytuacji i o okolicznościach, jakie wpłynęły na jej ukształtowanie. Minister Rangell stwierdził, że od środy w południe Finlandia jest narażona na ataki ze strony Rosji Sowieckiej i że Rosja Sowiecka dokonuje działań wojennych przeciwko Finlandii. Z tego też powodu Finlandia przystąpiła do kroków obronnych, przy pomocy wszystkich środków wojskowych, jakie stoją do jej dyspozycji. Po oświadczeniu ministra stanu parlament wyraził rządowi jednogłośnie swoje zaufanie.

Nie wolno fotografować

budynków, ulic, placów, urządzeń itp., uszkodzonych wskutek ataków lotniczych.

Nota ministerstwa spraw zagranicznych Rzeszy do rządu sowieckiego

III.

Jeśli już propagandowa działalność rozkładowa Związku Sowieckiego w Niemczech i wreszcie Europy nie pozwala mieć najmniejszych wątpliwości co do tego nastawienia wobec Niemiec na terenie polityki zagranicznej i wojskowym od chwili zawarcia układów niemiecko-rosyjskich posiada jeszcze wyraźniejszą wymowę.

W Moskwie, podczas ustalenia stref interesów, oświadczył rząd sowiecki ministrowi spraw zagranicznych Rzeszy, że, za wyjątkiem znajdujących się w stanie rozkładu obszarów dawnego państwa polskiego, nie ma zamiaru obsadzania państw, leżących w jego strefie interesów, bolszewizowaniu ich, względnie anektowania. W rzeczywistości natomiast, jak to wykazał przebieg wydarzeń, polityka Związku Sowieckiego w tym czasie była skierowana wyłącznie w jednym kierunku, a mianowicie aby wojskową potęgę Moskwy w rejonie między Oceanem Lodowatym a Morzem Czarnym, wszędzie, gdzie tylko to okaże się możliwym, przesunąć ku zachodowi i wnieść zbolszewizowanie dalej do Europy.

Rozwój tej polityki charakteryzują następujące etapy:

1. Rozwój ten został zapoczątkowany przez zawarcie ogólnych paktów pomocy z Estonią, Łotwą i Litwą w październiku i listopadzie 1939 r. oraz przez założenie baz wojskowych w tych krajach.

2. Następne sowiecko-rosyjskie posunięcie dotyczyło Finlandii.

Gdy żądanie sowiecko-rosyjskie, dotyczące przyjęcia suwerenności wolnego państwa fińskiego zostało odrzucone przez rząd fiński, rząd sowiecki spowodował utworzenie komunistycznego pseudo-rządu Kusinena, a gdy naród fiński wstrzymał się od wszelkiego kontaktu z tym rządem, doszło do ultimatum do Finlandii i z końcem listopada 1939 do wkroczenia czerwonej armii. W zawartym w marcu 1940 pokoju fińsko-rosyjskim Finlandia musiała odstąpić część swych południowo-wschodnich prowincji, które zostały natychmiast poddane zbolszewizowaniu.

Kilka miesięcy później, t. zn. w lipcu 1940 Związek Sowiecki wystąpił przeciwko państwom bałtyckim. Litwa według pierwszego układu moskiewskiego, należała do niemieckiej strefy interesów. Na życzenie Związku Sowieckiego rząd Rzeszy zrezygnował w drugim układzie, aczkolwiek z ciężkim sercem ze swych interesów w przeważającej części tego kraju, aby tylko utrzymać spokój, na rzecz Związku Sowieckiego, podczas gdy pas terenu pozostał jeszcze w niemieckiej strefie interesów.

Po ultimatum z dnia 15 czerwca cała Litwa, a więc także i część Litwy, znajdująca się w niemieckiej strefie interesów, została obsadzona przez Związek Sowiecki bez żadnego powiadomienia rządu Rzeszy, tak, że obecnie Z. S. R. R. przysunął się bezpośrednio do całej wschodniej granicy Prus Wschodnich.

Gdy później wystąpiono do Niemiec ze strony Związku Sowieckiego, wówczas rząd Rzeszy, po trudnych pertraktacjach, aby tylko dalej przyczynić się do przyjaznego uregulowania, pozostawił także i tę część Litwy Związkowi Sowieckiemu.

W krótki czas potem w podobny sposób, przy nadużyciu zawartych z tymi państwami układów, obsadzone zostały militarnie także i Łotwa oraz Estonia. Cały obszar nadbałtycki został więc wbrew wyraźnym zapewnieniom moskiewskim, w kilka tygodni po obsadzeniu w krótkiej drodze anektowany przez rząd sowiecki. Równocześnie z tą akcją nastąpiła na całym północnym odcinku sowiecko-rosyjskiej pozycji mocarstwowej przeciw Europie pierwsza silna koncentracja czerwonej armii.

Fakt, iż gospodarcze traktaty Niemiec z tymi państwami, które w myśl porozumienia moskiewskiego nie miały być naruszone, je-

dnostronnie zostały przez rząd sowiecki zniesione, musi być w tym miejscu podkreślony.

W układach moskiewskich wyraźnie ustalono przy odgraniczeniu interesów na dawnym polskim państwowym obszarze, że żadna polityczna agitacja nie może mieć miejsca poza tymi granicami interesów, lecz działalność obydwóch władz okupacyjnych ma się wyłącznie ograniczyć do pokojowej odbudowy tych obszarów.

Rząd Rzeszy ma nieodparte dowody na to, że mimo tych układów Związek Sowiecki już w krótkie po obsadzeniu tych obszarów nie tylko pozwolił na wroga Niemcom agitację w kierunku Generalnego Gubernatorstwa Polski, ale także równocześnie popierał bolszewicką propagandę w Gubernatorstwie.

Także i na obszarze okupowanym przez Rosję, założono bezpośrednio po obsadzeniu bardzo silne rosyjskie garnizony. Jeszcze gdy armia niemiecka walczyła na Zachodzie przeciwko Francji i Anglii, nastąpiło uderzenie Związku Sowieckiego na Bałkany.

Podczas gdy rząd sowiecki w czasie pertraktacji moskiewskich oświadczył, iż ze swej strony nie będzie inicjował rozwiązywania problemu Besarabskiego od siebie, otrzymał rząd Rzeszy w dniu 24 czerwca 1940 wiadomość od rządu sowieckiego, że ten zdecydował się rozwiązać problem Besarabski przy użyciu przemocy. Równocześnie zakomunikowano: że pretensje sowieckie rozciągają się także i na Bukowinę, a więc na teren, który był starym austriackim krajem koronnym, nigdy nie należał do Rosji i o którym swego czasu w ogóle nie mówiono w Moskwie.

Niemiecki ambasador w Moskwie oświadczył rządowi sowieckiemu, że postanowienie tegoż spotyka rząd Rzeszy zupełnie nieoczekiwanie, że musi doprowadzić do ciężkiego skrzywdzenia niemieckich interesów gospodarczych w Rumunii, jak również do zaburzenia życia tamtejszych osiedli niemieckich, oraz niemczyzny na Bukowinie.

Pan Mołotow odpowiedział natomiast, że ta sprawa była nadzwyczaj pilną i że Związek Sowiecki oczekuje zajęcia stanowiska rządu Rzeszy w tej sprawie w ciągu 24 godzin.

Mimo tego brutalnego postępowania przeciwko Rumunii rząd Rzeszy także i tym razem, dla zachowania pokoju i swej przyjaźni ze Związkiem Sowieckim, wystąpił na jego korzyść. Doradził on rządowi rumuńskiemu, który zwrócił się do Niemiec o pomoc, poddania się, i zalecił mu oddanie Besarabii i północnej Bukowiny Związkowi Sowieckiemu.

Wraz z odpowiedzią rządu rumuńskiego, wyrażającą zgodę, Niemcy doręczyły rządowi Sowieckiemu prośbę rządu rumuńskiego o pozostawienie odpowiedniego czasu na ewakuację tego wielkiego terenu i zabezpieczenie życia i mienia tamtejszych mieszkańców.

Ponownie jednak rząd sowiecki postawił ultimatum Rumunii i rozpoczął już przed upływem tegoż terminu w dniu 28 czerwca obsadzenie części Bukowiny, a następnie całej Besarabii aż do Dunaju. Także i te obszary zostały natychmiast anektowane przez Związek Sowiecki, zbolszewizowane i tym samym w rzeczywistości zrujnowane.

Obsadzając i bolszewizując całą strefę interesów, pozostawioną w Moskwie przez rząd Rzeszy Związkowi S. R. R. w Europie wschodniej i na Bałkanach, rząd Sowiecki jasno i niedwuznacznie postępował wbrew układom moskiewskim.

Mimo to rząd Rzeszy zajął wobec ZSRR. także i wówczas lojalne stanowisko. Podczas wojny fińskiej w sprawie bałkańskiej zachował on powściągliwe stanowisko, popierał wobec rządu rumuńskiego punkt widzenia rządu sowieckiego w sprawie Besarabskiej i pogodził się, aczkolwiek z ciężkim sercem, z faktami dokonanymi, stworzonymi przez rząd sowiecki.

Poza tym podjął wielkoduszną akcję przesiedleńczą, aby możliwie z góry uniknąć nie-

porozumień między obydwojoma państwami, przez którą wszyscy Niemcy z terenów, obsadzonych przez ZSRR., powrócili do Niemiec. Rząd Rzeszy jest przekonany, że nie można przytoczyć lepszego dowodu jego życzenia doprowadzenia do stałego pokoju ze Związkiem S. R. R.

IV.

Przez wciskanie się Rosji ku Bałkanom zaczęły być aktualne sprawy terytorialne. Rumunia i Węgry zwróciły się w lecie 1940 r. do Niemiec o przeprowadzenie wyrównania ich terytorialnych spraw spornych, po tym, gdy przez te różnice zdań, macone przez angielskich agentów, nastąpił ostry kryzys, pod koniec sierpnia groził bezpośredni wybuch wojny między Rumunią a Węgrami. Niemcy, proszone ponownie przez Węgry i Rumunię o pośredniczenie w ich sporze, zaważwały, w myśl życzenia utrzymania pokoju na Bałkanach, wspólnie z Włochami, obydwa państwa na konferencję do Wiednia i wydały na ich prośbę w dniu 30 sierpnia 1940 r. wiedeński arbitraż. Nowa granica węgiersko-rumuńska została w tym arbitrażu ustalona, i aby umożliwić rządowi rumuńskiemu, wobec poniesionych przezeń ofiar terytorialnych, wystąpienie przed swym narodem i aby wyłaczyć wszelkie spory w przyszłości w tym rejonie, Niemcy i Włochy przejęły gwarancję pozostałego jeszcze państwa rumuńskiego. Ponieważ rosyjskie pretensje w tym rejonie zostały zaspokojone, przeto gwarancja tego rodzaju w żaden sposób nie mogła kierować się przeciwko Rosji.

Mimo to Związek Sowiecki wniósł zażalenie i oświadczył, wbrew swym poprzednim deklaracjom, według których przez zdobycie Besarabii i północnej Bukowiny jego pretensje na Bałkanach były zaspokojone, że dalej jest zainteresowany w problemach bałkańskich, które narazie nie zostały zdefiniowane. Od tego punktu stawała się coraz wyraźniejsza, skierowana przeciwko Niemcom, polityka Rosji sowieckiej. Rząd Rzeszy otrzymywał teraz ciągle konkretne wiadomości, według których toczące się już od dłuższego czasu pertraktacje angielskiego ambasadora Crippsa w Moskwie nabrały pomyślnego obrotu.

Równocześnie udało się rządowi Rzeszy wejść w posiadanie dowodów na intensywne wojskowe przygotowania Związku Sowieckiego na wszystkich terenach. Dowody te zostały m. in. potwierdzone w znalezionym ostatnio w Belgradzie raporcie jugosłowiańskiego attache wojskowego w Moskwie z dnia 17 grudnia 1940, w którym m. in. wyraźnie mówi się, że według danych kół sowieckich zbrojenie lotnictwa, broni pancernej i artylerii, na podstawie doświadczeń obecnej wojny, jest w pełnym toku i w głównych zarysach zostanie ukończona do sierpnia 1941 r. To jest prawdopodobnie ostateczna granica czasowa, do której nie należało oczekiwać wyraźnych zmian w sowiecko-rosyjskiej polityce zagranicznej.

Mimo nieprzyjaznego stanowiska Związku Sowieckiego w sprawie bałkańskiej Niemcy teraz dokonały nowego wysiłku celem porozumienia się z Z. S. R. R., gdy minister spraw zagranicznych Rzeszy, w liście do pana Stalina, zestawił obszerne przedstawienie polityki rządu Rzeszy od czasu pertraktacji moskiewskich.

W liście tym wskazano szczególnie na następujące punkty:

Przy zawieraniu paktu trzech mocarstw przez Niemcy, Włochy i Japonię jednogłośnie było reprezentowane zdanie, że pakt ten w żaden sposób nie jest skierowany przeciwko Związkowi Sowieckiemu, lecz przyjazne stosunki trzech mocarstw i ich układy z Z. S. R. R. mają pozostać całkowicie nienaruszone przez to porozumienie. W pakcie trzech mocarstw, zawartym w Berlinie, zostało to uwidocznione dokumentarnie. Równocześnie w liście tym zostało wyrażone życzenie i nadzieja, że może się udać, upragnione przez państwa układu trzech mocarstw, przyjazne stosunki do Związku

Sowietów dalej wyjaśniać i doprowadzić do konkretnych form. Aby omawiać dalej te sprawy, minister spraw zagranicznych Rzeszy zaprosił pana Mołotowa do Berlina.

Podczas wizyty pana Mołotowa w Berlinie rząd Rzeszy musiał stwierdzić, że Rosja chciałaby doprowadzić do rzeczywistej przyjaznej współpracy z trzema mocarstwami i z Niemcami w szczególności, jeśli te oświadczą gotowość zapłacenia żądanej przez Związek Sowietów ceny.

Cena ta polegała na dalszym wciskaniu się Związku Sowietów na północnym i południowym wschodzie Europy.

Przez pana Mołotowa w Berlinie i w późniejszych potem dyplomatycznych konferencjach z niemieckim ambasadorem w Moskwie postawiono następujące żądanie:

1) Związek Sowietów życzy sobie udzielić Bułgarii gwarancji i ponadto zawrzeć z tym państwem pakt pomocy z krajami nadbałtyckimi, to znaczy z przyznaniem mu wojskowych baz, podczas gdy pan Mołotow oświadczył, że nie chce naruszać wewnętrznego reżimu Bułgarii. Także i wizyta rosyjskiego komisarza Sobolewa w Sofii w tym czasie uchodziła za urzeczywistnienie tego zamiaru.

2) Związek Sowietów zażądał układowego paktu z Turcją, celem stworzenia bazy dla lądowych i morskich sił zbrojnych Z. S. R. R. nad Bosforem i Dardanelami na zasadzie długoterminowej dzierżawy. Na wypadek, gdyby Turcja nie zgodziła się na tę propozycję, Niemcy i Włochy miały przyłączyć się w sprawie tego żądania do postępowania rosyjskiego, celem wymuszenia. Żądania te wybiegały poza opamiętanie Bałkanów przez Z. S. R. R.

3) Rząd sowiecki oświadczył, że czuje się ponownie zagrożony przez Finlandię i zażądał z tego powodu całkowitego oddania Finlandii przez Niemcy, co w praktyce oznaczałoby obświecenie tego państwa i wytrzebiecie narodu fińskiego.

Krótkie wiadomości

Jak donosi turecka rozgłośnia radiowa w Ankarze, białoruska kolonia w Istambule wzięła w dniu wczorajszym udział w nabożeństwie, modląc się na intencje zwycięstwa Niemiec nad bolszewizmem.

Powołując się na źródła sowieckie, amerykańska agencja prasowa „Associated Press” przynosi informację, według której sztab generalny sowiecki wyraził opinię, jakoby było rzeczą niemożliwą wstrzymać rozpęd wojny błyskawicznej.

Do stolicy Rzeszy przybył nowomianowany poseł król. Danil w Berlinie — Mehr.

Dziennik duński „Faedrelandet” donosi, że na skutek odezwy przywódcy duńskich narodowych-socjalistów Clausena zgłosili się liczni ochotnicy, gotowi walczyć z komunizmem. Ochotnicy ci zostali wcieleni do pułku „Nordland”. Wśród nich jest wielu uczestników walk w Finlandii.

Dyplomatyczni korespondenci dziennika „Evening Standard” stwierdzają, iż brytyjski rząd pozostaje „w bliskim kontakcie” z rządem sowieckim. Rozmowy na temat oświadczenia Churchilla co do przeobrażenia deklaracji w czyn będą kontynuowane.

W sowieckich sferach Londynu mówi się, iż obecnie nie będzie niespodzianką, jeśli w najkrótszym czasie Litwinów znów sięgnie po władzę.

Po zerwaniu stosunków dyplomatycznych między Słowacją i Sowietami poselstwo słowackie w Moskwie otrzymało w środę drogą radiową wezwanie do opuszczenia terytorium Związku Radzieckiego. Czterech członków sowieckiego poselstwa w Bratysławie udzieliły władze słowackie zezwolenia na powrót do kraju, natomiast czterech pozostałych będą musieli pozostać w Bratysławie tak długo, dopóki nie będzie znany los członków słowackiego poselstwa w Moskwie.

Dyplomatyczni współpracownicy dzienników londyńskich donoszą — jak informuje „Stockholms Tidningen” ze stolicy brytyjskiej, że powrót brytyjskiego ambasadora sir St. Grippsa do Moskwy nastąpi w najbliższym czasie.

Prezydent Roosevelt oświadczył na konferencji prasowej, że nie można jeszcze sprecyzować, w jakiej formie będzie się przedstawiała pomoc dla Związku Sowietów.

Jak oświadczył prezes banku importowego i eksportowego Stanów Zjednoczonych Montag, kredyty udzielone Finlandii w wysokości 35 milionów dolarów zostały ostatnio zamknięte.

Parlament turecki zgodził się jednogłośnie na ratyfikację niemiecko-tureckiego paktu przyjaźni.

Z Rio de Janeiro donoszą, że projektuje się tam zwołanie konferencji państw południowo-amerykańskich celem zajęcia stanowiska wobec wytworzonej przez wybuch wojny między Osią a Rosją.

Szwedzki dziennik „Stockholms Tidningen” informuje, jakoby amerykańscy obywatele zamieszkali w Moskwie mieli być z tego miasta ewakuowani. W tym celu miał ambasador amerykański wydzierżawić oraz odpowiednio urządzić jedną z większych posiadłości ziemskich w pobliżu stolicy sowieckiej.

UWAGA — LOKATORZY!

Der Hauptverwalter für jüdische und herrenlose Grundstücke im Kreis Jędrzejów

Główny Zarządca żydowskich i bezpańskich nieruchomości w powiecie jędrzejowskim

OGŁOSZENIE

Z dniem 1 lipca 1941 r. przechodzą z działalnością od 1 maja 1941 r. wszystkie nieruchomości żydowskie w powiecie jędrzejowskim a więc także i te, które położone są w dzielnicach żydowskich bez względu na wysokość dochodu z czynszu pod mój zarząd.

W związku z tym podaję do wiadomości co następuje:

1. Ustalony przez moje Biuro czynsz miesięczny winni mieszkańcy miasta Jędrzejowa poczynawszy od dnia 1 lipca 1941 r. wpłacać bezpośrednio w biurze moim w Jędrzejowie przy ul. 11 Listopada 21 w godzinach kasowych od 9-ej do 12-ej przedpołudniem i to najdalej do 10-ego każdego miesiąca zgóry. Mieszkańcy dzielnicy żydowskiej (ghetta) wpłacać winni do rąk upoważnionego przez moje biuro inkasenta. Co do sposobu dokonywania wpłat z tytułu czynszu w innych miejscowościach powiatu jędrzejowskiego nastąpi osobne ogłoszenie.
2. Kwoty pobrane przez żydowskich właścicieli domów z tytułu czynszu z góry, a także kwoty pobrane za miesiąc maj i czerwiec 1941 r. winne być zwrócone lokatorom.
3. Za utrzymanie porządku i czystości w sieniach, klatkach schodowych i podwórzach odpowiedzialni są wyznaczeni przez moje Biuro stróże domowi.
4. Wszyscy lokatorzy domów winni ściśle przestrzegać przepisów sanitarnych, nie wylewać nieczystości na podwórze, nie zaśmiecać klatek schodowych, sieni, podwórz, miejsc ustępowych itp. W razie stwierdzenia przez moje organa kontrolne zaniedbań w tym względzie zostaną stróże domowi wzgl. także i odnośni lokatorzy pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Jędrzejów, dnia 27. 6. 1941

DER HAUPTVERWALTER

Główny Zarządca

(—) Fritz Stahl

Rechtsanwalt u. Notar

Adwokat i notariusz

Tłumaczenie podań na język niemiecki

Adres w „Nowym Czasie”

Wiadomości potoczne

JĘDRZEJÓW

29 VI 1941.

Pół roku więzienia za kradzież węgla wartości 1.50 zł. Sąd grodzki w Jędrzejowie skazał Franciszka Barańskiego z Jędrzejowa (Kolejowa 7) na pół roku więzienia za kradzież węgla wartości 1.50 zł na szkodę Spółdzielni „Wspólna Praca” w Jędrzejowie. Na kradzieży węgla ujął Barańskiego magazynier Spółdzielni.

Pomysłowa złodziejka kradła na pożyczkę flaszki na naftę. Policja w Jędrzejowie ujęła i osadziła w więzieniu 30-letnią Elżbietę Motoczyńską z Oksy pod zarzutem 19 kradzieży mieszkaniowych, popełnionych w krótkim czasie na terenie Jędrzejowa. Sprytna ta kobieta chodząc po domach, prosiła zwykle o pożyczenie flaszki na naftę, za co obiecywała przynieść innym razem śmietany. Motoczyńska wyglądem kobiety wiejskiej i na pozór uczciwej, wzbudzała zaufanie, w czasie włąc, gdy w mieszkaniu szukano flaszki, Motoczyńska kradła, co wpadło jej pod rękę, i chowała pod chustkę. W ten sposób popełniła 19 kradzieży różnej garderoby, bielizny, swetrów, obrusów, ręczników, obuwia i t. p. na ogólną sumę około 700 złotych.

Okradzenie sklepu. We wsi Wymysłów, gm. Brzeź (powiat Jędrzejów), przy pomocy wyjęcia szyby w oknie okradziono sklep spożywczy Leokadii Leśkiewicz. Wartość skradzionych towarów wynosiła około tysiąc złotych.

WŁOSZCZOWA

Rabunek 4-ch worków mąki na drodze. Na powracających z młyna Laski, gminy Dobromierz Władysława Kucharskiego i Franciszka Toporka z kolonii Dobromierz, napadło w lesie sześciu sprawców, z których jeden uzbrojony był w krótką broń palną. Badyci pod groźbą pobicia zrabowali obydwom gospodarzom po dwa worki mąki, z którą zbiegli do lasu. Policja jest na tropie sprawców, przy czym jednego z nich, mianowicie Wojciecha Chysę z Zalesia, gm. Kluczewsko (pów. Włoszczowa), już ujęła.

KIELCE

Uniewinniony z braku dostatecznych dowodów winy. Przed kilkunastu dniami donosiliśmy o tragedii 9-letniego Fryderyka Niecia, maltretowanego w nieludzki sposób przez własnego ojca, Aleksandra Niecia ze Szczecna, powiatu kieleckiego. W sprawie rozprawy sądowej podaliśmy, że mimo udowodnienia Nieciowi inkryminowanych zarzutów w akcie oskarżenia, sąd okręgowy w Kielcach Niecia uniewinnił. Obecnie prostujemy, że wyrok uniewinniający zapadł z powodu braku dostatecznych dowodów winy.

Złodzieje kieleccy przed sądem. W dniu 2 lipca r. b. przed sądem okręgowym kieleckim stanęła szajka złodziei skór, składająca się ze Stefana Mołody, Karola Woźniaka, Mieczysława Jachimczyka, Jana Starosza, Bronisława Mołody i Leopolda Wacławika. Wszyscy pochodzą z Kielc, z wyjątkiem Jachimczyka, który jest mieszkańcem Dąbrowy Górniczej, a obecnie przebywają w więzieniu kieleckim. Szajka popełniła kilka kradzieży skór tak zwanych ssaków i innych na szkodę właściciela garbarni Hila Rutmana w Kielcach, ogólnej wartości około 10.000 złotych. Kradzione skóry złodzieje ukrywali częściowo za fabryką „Granat”, częściowo w lesie na Pakoszu. Pewną ilość skór zdążyli sprzedać żydom w Chmielniku i Wodzisławiu. Część skór udało się od złodziei odebrać i zwrócić poszkodowanemu Rutmanowi.

Chłopiec pod kołami samochodu. Na ulicy Ratuszowej w Kielcach wskutek własnej nieostrożności dostał się pod koła samochodu 7-letni Ireneusz Owczarek z Kielc (Ratuszowa 6), doznając złamania podudzia i ogólnego potłuczenia. Chłopca w ciężkim stanie odwieziono do szpitala kieleckiego.

Maltretowana przez starego męża. 60-letni Józef Piątek, mieszkaniec Kielc (Topolowa 4) w niedługim czasie stanął przed sądem okręgowym w Kielcach pod zarzutem maltretowania swej żony, 48-let. Antoniny. Od czasu pobrania się, Piątek znęcał się nad swą żoną, bił ją bez powodu i w czasie mrozów wypędzał z domu, odmawiając pożywienia, mimo, że otrzymał ze swą żoną posag i pracuje na kolei w charakterze bagażowego. Wypędzona przez niego żona zamusza jest utrzymywać się z żebraniń.

MIECHÓW

Podwyższona opłata za szczepienie. Wobec znacznego podrożenia szczepionki oспowej — krótkiej i materiału potrzebnego do szczepienia — starostwo powiatowe w Miechowie (wydział zdrowia i opieki społecznej) podwyższyło opłaty za szczepienie na 80 groszy, zamiast poprzednio naznaczonej 50 groszy.

Pożary z powodu nieostrożnego obchodzenia się z ogniem. W tych dniach na terenie powiatu miechowskiego miały miejsce dwa pożary, skutkiem których spalił się dom, 300 kilogramów owsa, bielizna i narzędzia rolnicze Ignacego Zawartki w kolonii Czechy (gmina Niedźwiedź) oraz zabudowania gospodarcze, słoma oraz narzędzia rolnicze Anieli Długoszewskiej w Swojczanach, gminy Tczycza. W obydwóch wypadkach pożar powstał z powodu nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

Pomimo paktu z Niemcami — bolszewizacja Europy

Lima. — Peruwiański dziennik poranny „Prensa” w niezwykle długim i wyczerpującym artykule wstępnym omawia wielką rozprawę Europy z bolszewizmem oraz jej kulisy. Dziennik podkreśla, że polityka Moskwy zawsze zarówno przed jak i po wstąpieniu do Ligi Narodów miała na celu bolszewizację Europy. Cel ten został utrzymany nawet po zawarciu paktu niemiecko-rosyjskiego w r. 1939. Dziennik podkreśla dalej, że władcy bolszewicy liczyli na długie trwanie wojny na zachodnim froncie wojennym, a niedoceniając wojskowej siły Niemiec, zajęli nierozsądne stanowisko w czasie obsadzania Polski i w wojnie fińskiej, a nadto w kwestii odstąpienia terenów przez Rumunię i roszczeń odnośnie do Dardaneli. W ten sposób Rosja bolszewicka pozostała w dalszym ciągu naturalnym wrogiem kultury europejskiej, a kanclerz Hitler przejrawszy te zamiary, wystąpił przeciwko niebezpieczeństwu grożącemu całej Europie. Artykuł kończy się stwierdzeniem, że kanclerz Hitler ponownie rozwinął sztandar walki z komunizmem, która przyniesie mu sukcesy polityczne i psychologiczne. Natomiast Anglia zyskała wprawdzie nowego sprzymierzeńca, jednak nie może odczuwać wobec niego żadnej sympatii, ponieważ chodzi tu przecież o odrażający barbarzyński ustrój i naturalnego wroga zachodniej cywilizacji.

Widoki pomocy amerykańskiej dla Rosji przez Władywostok

Prasa japońska omawia wyczerpująco możliwości udzielenia Sowietom pomocy przez Anglię i Amerykę drogą na Władywostok i dochodzi przy tym do wniosku, że pomoc ta nigdy nie mogłaby przybrać większych rozmiarów. Rosja sowiecka dysponuje we Władywostoku tonażem handlowym, liczącym około 70 tysięcy ton. Co się tyczy okrętów angielskich i amerykańskich na oceanie Spokojnym, to potrzebuje ich Ameryka do swoich własnych niezbędnych celów.

Moskwa w ostatnich godzinach przed wybuchem wojny

Ostatnim pociągiem sypialnym, który wyjechał z Moskwy i przybył do granicy niemieckiej w Małkini, zdołał opuścić Rosję specjalny sprawozdawca „Gazetta del Popolo” Sandro Volta. Opisuje on swoje wrażenia z ostatniego tygodnia stolicy w rosyjskiej. Jak pisze dziennikarz włoski, jedynie tylko korpus dyplomatyczny posiadał informacje o zaostreniu sytuacji, natomiast ludność aż do ostatniej chwili nie zdawała sobie sprawy o zawiązaniu sytuacji międzynarodowej, ponieważ władze sowieckie zachowały najściślejsze milczenie o swoich zamiarach, a również starały się wywołać fałszywe wrażenie wśród cudzoziemców. Świadczy o tym fakt, że w czasie pewnego przyjęcia prasowego ze specjalnymi względami traktowano dziennikarzy niemieckich i włoskich, a dziennikarzom włoskim, którzy jeszcze dawniej powzięli projekt 3-tygodniowej podróży po Ukrainie i Kaukazie, oraz dłuższego pobytu w innych okolicach Rosji, przyrzeczono poparcie władz. Wszyscy cudzoziemcy, którzy zdołali na czas otrzymać rosyjską wizę wyjazdową, opuścili pospiesznie Moskwę.

Prawdopodobnie szerokie masy ludności kompletnie nie zdawały sobie sprawy z rozwoju sytuacji. Jak stwierdza wymieniony korespondent dziennika turyńskiego, w kołach cudzoziemskich w Moskwie wiedziano doskonale, że od chwili rozpoczęcia kampanii z Jugosławią, rząd sowiecki zmobilizował wielkie masy wojsk motoryzowanych i pancernych, oraz skoncentrował je nad granicą zachodnią, a ponadto nie było tam tajemnicą, że wojsk tych nietylko nie wycofano po błyskawicznym zakończeniu kampanii bałkańskiej ale przeciwnie, stale zwiększano je w zatrważających rozmiarach. Wiedzano tam o ofensywnych założeniach dylokacji armii bolszewickiej, o pogotowiu artylerii i lotnictwa, do rozpoczęcia ataku, i o tym, że siły te liczyły 160 dywizji, z czego 60 było kompletnie opancerzonych i wyposażonych w materiały, a około 40 dywizji składało się z kawalerii, której motoryzacja była w toku. Dalej wiedziano, że najsilniejsze koncentracje wojsk rosyjskich znajdowały się w obu wysuniętych punktach granicy Rosyjskiej, mianowicie na południe od Litwy i na północ od Słowacji, co pozwala na jasny wniosek, że rosyjski plan wojenny przewidywał napad na Niemcy przy pomocy manewru okrążającego.

Ostateczna walka z bolszewizmem

Lizbona. Portugalskie dzienniki oceniają niemiecką kampanię na Wschodzie jako ostateczną walkę z bolszewizmem. Pisma podkreślają, iż prezydent Portugalii Salazar jest wielkim przeciwnikiem bolszewickiej Rosji i w związku z tym Portugalia nie utrzymuje żadnych stosunków z Sowietami. „Diario de Lisboa” nazywa kampanię przeciw bolszewikom jako największym wrogiem Europy, największym wydarzeniem od wybuchu wojny.

Kontrofensywa armii fińskiej

Po daniu do poznania Finlandii przez ZSRR, że strona rosyjska nie uważa tego państwa jako neutralne w obecnym konflikcie, oraz wobec tego, że sowieckie lotnictwo bojowe pierwsze rozpoczęło bombardowanie terytorium Finlandii, armia fińska przystąpiła do przeciwofensywy po stronie Niemiec.

Walka o przyszłość Francji

(PWP) Paryż. Nie ulega żadnej wątpliwości, że wojna, jaka wybuchła na wschodzie Europy zadecyduje również o przyszłości Francji — pisze „Oeuvre”. Wtargnięcie Rosji do Europy oznaczałoby zbolszewizowanie Francji. Natomiast załamanie się Sowietów zapewniłoby jaśniejszą przyszłość oraz unicestwiło nadzieje komunistów i gaullistów, podobnie jak i udaremniłoby raz na zawsze wszelkie podszepty ze strony Stalina i powrót kapitalizmu anglosaskiego. „Paris Midi” pisze, że od niedzieli sytuacja stała się zupełnie jasna. Przed tym terminem można było mówić, że walkę toczą ze sobą tylko Niemcy i Anglia i że Francję nic to nie obchodzi. Obecnie jednak sytuacja zmieniła się o tyle, że Niemcy prowadzą wojnę przeciwko bolszewizmowi, celem uratowania Europy, a to Francuzów bardzo interesuje.

Kontrola państwowa nad japońską gospodarką ropy naftowej

Jak donosi agencja Domei, na sierpień przewidziane jest utworzenie „cesarskiego towarzystwa ropy naftowej” którego zadaniem — według oświadczenia ministra handlu Toyoda — ma być kontrola produkcji i rozdziału ropy naftowej w Japonii.

Kilka dzienników podkreśla, że nowa sytuacja w Europie wywarła daleko sięgający wpływ na handel zagraniczny Japonii, wskutek czego w związku z powszechnym planem gospodarczym Japonii należy zorganizować handel, oparty na dotychczasowych liberalnych zasadach, jednak stojący pod państwowym kierownictwem.

Zacięte walki wokół Damaszku

Jak donoszą z Vichy, po ewakuacji Damaszku przez Francuzów i zajęciu go przez wojska angielskie, lotnictwo francuskie zadało Anglikom bardzo dotkliwe straty. W okolicach Damaszku rozgrywają się zażarte walki. W wyniku kontrataków Francuzi wzięli do niewoli wielu jeńców, wśród których byli żołnierze pochodzący ze wszystkich części imperium. Francuskie lotnictwo zaatakowało w rejonie Eufratu kolumny wojsk brytyjskich maszerujące wzdłuż rurociągu naftowego.

Berlin o sytuacji na terenie państw bałtyckich

„Dla nas istnieje obecnie w państwach bałtyckich tylko jedna sytuacja, a mianowicie sytuacja wojskowa”. Taki pogląd wyraża się w berlińskich kołach politycznych w związku z pewnymi wiadomościami, kursującymi za granicą na temat zajść wewnętrzno-politycznych w krajach bałtyckich. Jak tam się rozegrały i rozwinęły demonstracje, oraz jakie utworzyły się grupy w wyniku reakcji na walkę Niemiec z bolszewizmem, to wszystko traktuje się tu jako zjawiska lokalne. Na marginesie tych wiadomości w Berlinie oświadczają, iż są to sprawy posiadające dla Niemiec drugorzędne znaczenie wobec naczelnego faktu, jaki stanowi ich obecna wojenna rozgrywka ze Związkiem Sowieckim.

Pełne napięcia oczekiwanie we Włoszech

(PWP) Rzym. Powszechnym echem odbiła się we Włoszech informacja naczelnego komendy niemieckich sił zbrojnych o pomyślnym przebiegu akcji bojowej na froncie wschodnim, pozwalającej im liczyć się z wielkimi sukcesami. Włoska opinia publiczna pozostająca od chwili wybuchu tej potężnej europejskiej wojny wyzwolenczej pod wrażeniem tego wielkiego wydarzenia, zdaje sobie sprawę z zapowiedzi naczelnego komendy sił zbrojnych, która to zapowiedź nie jest czczym frazesem. Z tego też powodu oczekuje ona z tym większym napięciem i radością ukazania się dokładnego sprawozdania z przebiegu i wyników walk pierwszych dni. Siła napięcia i nieprześcigniona technika uderzenia wojsk niemieckich — oświadcza „Popolo di Roma” — niezawodnie doprowadziły do osiągnięcia wielkich sukcesów, których wymiary i znaczenie staje się jasnym ze sprawozdań specjalnych sprawozdawców wojskowych o zwycięskich wyczynach lotnictwa. Pierwiastek zaskoczenia miał całkowite zastosowanie zarówno strategiczne jak i taktyczne.

Należy przypuszczać, iż bolszewicka armia została zaatakowana w jej własnych pozycjach wyjściowych, co mogło mieć ten skutek, że w licznych wypadkach czerwoni żołnierze nie byli nawet w możności uniknięcia walki lub wycofania się.

Dzienniki wreszcie zaznaczają, że wojna z Sowietami bynajmniej nie jest wyłącznie wojną niemiecką, lecz walką wyzwolenczą całej Europy, która — jak to podkreśla „Messaggero” — od przeszło 20 lat żyła pod ustawiczną groźbą bolszewickiego niebezpieczeństwa.

Za oddanie ostatniej przysługi ś. p.

Teresy z Mittelstaedtów Jasińskiej

składam tą drogą Przewielebnym: Ks. Dziekanowi, Kanonikowi Jabłońskiemu, Ks. Proboszczowi Kulawemu, Ks. Proboszczowi Sliwakowskiemu, Księdzu Warchale, oraz wszystkim Przyjaciołom i Znajomym, tudzież miejscowemu Komitetowi Przesiedleńców serdeczne

„Bóg zapłać!”

MARIAN JASINSKI
z dziećmi

Jędrzejów, dnia 27. 6. 1941 r.

Unieważniam dowód osobisty, wydany przez Magistrat miasta Jędrzejowa, na nazwisko Jach Edward, zam. w Jędrzejowie, Krzywa 4. 121

Zgubiłem okulary o podwójnych szklach, oprawa rogowa. Łaskawego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem do Redakcji „Nowego Czasu”. 125

Ogłaszaicie się w „NOWYM CZASIE”

WŁOSKIE LODY najlepsze tylko w „Bristolu”